

De opmars van de Britse bv onder criminelen

(UN)LIMITED OPLICHTEN EN WITWASSEN

Heb je een Hollandse bv, dan houdt de overheid je in de gaten. Heb je een *Limited*, het Britse equivalent, dan kun je je gang gaan. Dus wordt deze constructie de laatste jaren veel gebruikt voor faillissementsfraude en witwassen. 'In tweederde van de onderzochte Limited-faillissementen was er sprake van financieel wanbeleid.'

Witteboordencriminaliteit loont volgens mij nog steeds heel erg,' zegt Jan van Koningsveld die 25 jaar bij de FIOD werkte en nu met zijn bedrijf Offshore Kenniscentrum adviseert op het gebied van fraude. 'Bij alle grote fraudes, zoals de vastgoedfraude van Willem Endstra en Jan-Dirk Paarlberg, zien we dezelfde constructies terugkomen van verhullen en witwassen. Het lijkt wel alsof criminelen de overheid iedere keer een stap voor zijn.'

Een van die terugkerende constructies voor fraude en witwassen is de oprichting van de *Limited*. Wie als notoire fraudeur, beroepswitwasser of eerder failliet gegane ondernemer opnieuw een bedrijf op wil zetten, moet al gauw zijn heil zoeken tot deze constructie. Het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoekt namelijk iedere ondernemer die een bv op wil richten en moet een verklaring van geen bezwaar verlenen. Met het oprichten van een Limited (Ltd.), het Britse equivalent van een bv, wordt die verklaring al gauw omzeild. Evenals de benodigde 18.000 euro die de oprichter van een bv moet inleggen. Bovendien blijft de ondernemer, net als bij een bv, bij een faillissement gevrijwaard van gemaakte schulden.

Journalist Siem Eikelenboom van *Het Financieele Dagblad* deed begin 2011 onderzoek naar de Ltd.'s. 'Ik kreeg van curatoren steeds vaker te horen dat de Limiteds een spoor van vernieling achterlieten.' Hij onderzocht 127 faillissementen van Limiteds. 'In tweederde van de gevallen was er sprake van financieel wanbeleid of ondernemers met een dubieuze achtergrond. Maar daarbovenop vonden we nog zeker 35 procent van de twijfelgevallen erg schimmig,' zegt Eikelenboom.

Dat het imago van de Ltd. slecht is, blijkt wel uit het feit dat banken minder snel kredieten geven en sommige zelfs weigeren om een bankrekening te verstrekken. Bij faillissement van de Ltd. wordt vaak de hele boedel leeggehaald, waardoor er geen geld overblijft voor curatoren om nog onderzoek te doen naar de vraag of er sprake is geweest van fraude. Ook is het simpel om te verhullen wie de onderneming nu precies leidt. 'Buitenlandse vennootschappen, zoals de Limited, komen heel veel voor in fraudezaken. Het risico op misbruik van de rechtsvorm is aanzienlijk omdat het heel makkelijk is om veel zaken te verhullen,' zegt Van Koningsveld.

LEEGTREKKEN EN OPDOEKEN

Toch lijkt de Nederlandse overheid nog niet alert. Een rondje bellen langs overheidsinstanties leert dat de kennis van de constructie gering is. De FIOD verwijst alle vragen door naar de Belastingdienst, daar wordt de verslaggever doorgestuurd naar het ministerie van Justitie, waar de persvoorlichter nog nooit van de Ltd.-constructie heeft gehoord. Later belt hij terug met de mededeling dat het ministerie nog steeds bezig is met het beantwoorden van vragen van PvdA-Kamerleden Ed Groot en Jeroen Recourt over misbruik van de Limited (gesteld in februari 2011). Van Koningsveld: 'Je ziet bij justitie hoe erg ze daar met het onderwerp worstelen. Ze hadden die antwoorden al lang paraat moeten hebben.'

Mede door het gebrek aan kennis vormt de Limited een dankbare rechtsvorm voor beroepsfraudeurs zoals Jeffrey Engelhart. Hoewel Engelhart in 1999 nog in zijn cel een boek schrijft waarin hij verklaart afscheid te willen nemen van 'list en bedrog', gaat hij in 2008 opnieuw de cel in voor oplichting. Inmiddels is hij weer op vrije voeten. Hij bezit geen huis, geen bankrekeningen, er staat geen auto op zijn naam en hij leeft van contant geld dat hij uit de 350 tot 400 ondernemingen haalt die hij 'overneemt'.

Engelhart gaat in zee met noodlijdende bedrijven en belooft de eigenaren regelingen te treffen met de schuldeisers. Hij brengt de ondernemingen onder in Limiteds van stromannen en -vrouwen, op papier is hij nergens bij betrokken. Na zo'n bedrijfs-overname wordt het loon van de werknemers stopgezet, de volledige onderneming leeggehaald en opgedoekt. Engelhart is steevast gevlogen. 'Ik heb de man hier op kantoor gehad en hij geeft zelf toe dat dit zijn manier van het verwerven van inkomen is. De overheid treedt volgens hem toch niet op,' verklaart een van de betrokken curatoren over Engelhart tegen *Het Financieele Dagblad*.

Oplichter Sanjay Pershad haalt in 2003 het landelijke nieuws nadat hij met Doednath 'Anil' B. maar liefst 3,3 miljoen euro van het Rotterdamse museum Boijmans Van Beuningen verduistert. Hij wordt veroordeeld tot drie jaar cel en moet daarbovenop

nog zes maanden voorwaardelijk uitzitten van een straf die hij in 2002 kreeg voor oplichting. In oktober 2010 neemt hij een noodlijdende sportschool in Alkmaar over, waarvan de ex-werknemers en freelance fitnessinstructeurs ruim een half jaar later grote moeite hebben met het uitbetaald krijgen van hun achterstallige salaris. Omdat het een Ltd.-constructie betreft, kunnen de schuldeisers en ex-werknemers de sportschool niet failliet laten verklaren (zie kader).

OOK KLEINE CRIMINELEN

Naast beroepsfraudeurs hebben ook kleinere criminelen hun weg naar de constructie gevonden. Op Nederlandse wietfora wordt steeds vaker gerefereerd aan de constructie als een makkelijke manier om de opsporingsautoriteiten te omzeilen. Wie wiet wil kweken vanuit een loods, doet er goed aan deze op naam van een 'spook bv' te zetten waarbij het moeilijk te controleren is van wie de bv is. 'Meestal een Limited in Engeland of zo. Alleen de knippers en verzorgers zijn de lul (in geval van een politie-inval, red.),' schrijft Davie op drugsforum.nl.

En niet alleen is het een manier om een rookgordijn op te trekken voor degene die daadwerkelijk achter de onderneming zit, ook is het een dankbare manier om geld wit te wassen. Op bodybuildfora wordt uitvoerig gesproken over het witwassen van geld via sportscholen en zonnebankstudio's, al dan niet met een Limited-constructie. Het is immers makkelijk om spookleden te registreren, terwijl het voor de instanties moeilijk na is te gaan in hoeverre de administratie klopt.

Cees Schaap, voormalig fraude-officier van justitie en nu eigenaar van SBV Forensics dat zich bezighoudt met dienstverlening op het gebied van fraudebestrijding, ziet vaker dat veel oplichtings- en witwaspraktijken via sportscholen verlopen. 'Zeker bij een sportschool is er sprake van veel contante betalingen. Dat zorgt voor een moeilijke controle op de geldstromen. Wat je in je kasboek zet, zijn je inkomsten. Willen de instanties echt weten of het klopt, dan moeten ze maanden voor de deur liggen en precies tellen wat er binnenkomt. Dus het aanpakken van zo'n sportschool is lastig.'

KORT EROP ZITTEN

Jelle Wijkstra van de Belastingdienst beweert dat er wel degelijk wordt opgetreden. 'Bij faillissementen is het inderdaad zo dat het vaak onmogelijk is om uit te zoeken of er sprake is geweest van fraude. Daarom proberen we er als Belastingdienst kort op te zitten. Als bedrijven drie jaar op rij geen winst maken, trekken we hard aan de bel en proberen ze voor te zijn.'

Maar het kenmerk van de meeste Ltd.'s is dat ze maar kort bestaan. Al vrij snel na het leeghalen van de onderneming wordt deze opgedoekt. Wijkstra: 'Luister eens, fraude is van alle tijden. We pakken die heus wel aan, maar daar kan ik inhoudelijk niks over zeggen om de daders niet te veel op de hoogte te brengen van onze technieken.' Toch zou er veel meer onderzoek gedaan moeten worden naar banden met de misdaad, vindt Van Koningsveld. 'We hebben er nu nauwelijks zicht op.'

Hij doet momenteel een promotieonderzoek naar buitenlandse vennootschappen, waaronder de Limited, en hoopt daarmee meer aandacht te krijgen voor deze vorm van fraude. 'Sinds 2000 is de problematiek duidelijk. Bij alle grote moorden wordt er gezocht naar de dader. Maar het is veel zinvoller om te kijken naar de geldstromen, want dan kom je uit bij de opdrachtgevers. Dat betekent wel dat het ministerie opdracht moet geven tot een grondig onderzoek. Dat kost nogal wat, dus geeft men liever weer opdracht voor nóg een rapport. Maar de maatschappelijke kosten van deze fraude zijn vele malen hoger.' **GB**

OP WIETFORA WORDT STEEDS VAKER GEREFEREERD AAN DE LIMITED ALS EEN MAKKELIJKE MANIER OM DE OPSPORINGS-AUTORITEITEN TE OMZEILEN

NEDERLANDSE VERKOPERS VAN BRITSE BV'S

Het Haags Juristen College (HJC) richtte de afgelopen jaren naar eigen zeggen 7000 *Limiteds*, trusts en andere rechtsvormen op. In de zomer van 2010 ging HJC failliet. *Het Financieele Dagblad* maakt in februari bekend dat de curator aangifte tegen oud-bestuurder Toine Manders heeft gedaan wegens verduistering en faillissementsfraude. De administratie bleek niet te kloppen en bovendien zou na het faillissement een deel van de onderneming illegaal zijn doorverkocht voor een doorstart. Ook had het bedrijf volgens de curator een uiterst schimmige eigendomsstructuur die liep via rechtspersonen in Cyprus en Dubai en uitkwam in Panama.

Een andere beruchte oprichter van *Limiteds* en euro bv's (een commanditair genootschap, met daarboven een *Limited*) is de firma Quaedvlieg Juristen die jaarlijks tussen de 1100 en 1200 oprichtingen doet. Onder curatoren heeft de constructie zo'n slechte naam, dat er bij faillissementen vaak gesproken wordt van een 'Quaedvliegje'.

DE ALKMAARSE SPORTSCHOOL LTD.

Club Fitness Alkmaar wordt in oktober 2011 overgenomen door veroordeeld oplichter Sanjay Pershad. Aanvankelijk zou hij alleen als boekhouder komen werken. Pershad beweert dat hij over verschillende adressenbestanden beschikt en ervoor zal zorgen dat de noodlijdende club er binnen een paar maanden vijfhonderd leden bij krijgt. Maar al snel meldt hij zich bij het personeel als de nieuwe eigenaar.

Voormalig manager Patrick Nijholt: 'Eerst werd er bij alle leden per ongeluk drie maanden abonnementsgeld geïncasseerd. Het personeel kreeg aanvankelijk veel te weinig salaris betaald, daarna ontvingen we drie maanden geen salaris meer. De helft van de mensen werd ontslagen en ook werd er ingebroken in de sportschool, zonder dat het alarm afging. Omdat de sportschool een Ltd.-constructie is, hebben we voor de rechter geen poot om op te staan.'

Het zorgt voor een lange, frustrerende weg, ook voor de freelancers. Louise Hildebrand is een van de freelance instructeurs die niet meer betaald kreeg en nu nog voor duizenden euro's aan facturen heeft openstaan. 'Pershad komt heel charmant en aardig over. Daarom ben ik ook zolang bij de sportschool gebleven. Veel leden hebben ook vertrouwen in hem, hij kan goed mensen beïnvloeden.' Haar contact bij het incassobureau dat ze in de arm nam, heeft al langer slechte ervaringen met Ltd.'s. De man van dat bureau die anoniem wil blijven: 'Ik kom zelf uit de financiële wereld van *risk management* en heb bij een grote verzekeringsmaatschappij gewerkt. Als een Ltd.

een verzekering aanvraag, was het antwoord vrijwel altijd nee. Een Nederlandse ondernemer die mooi, open en eerlijk wil

zaken doen, heeft namelijk geen enkele reden om aan dit soort vage constructies te beginnen.' Patrick Kopijn was een van de fitnessinstructeurs die werd ontslagen, volgens Pershad zou hij gestolen hebben. Nu wil hij vooral erkenning. 'Ik gaf die lessen als extraatje op vrijdagavond en zondag, naast mijn fulltime kantoorbaan. Ik vind het ook niet zo'n ramp dat ik mijn weekend terug heb. Maar ik laat me niet van diefstal beschuldigen door iemand die zelf voor miljoenen het Boijmans Van Beuningen-museum heeft opgericht.'

Voor ex-manager Nijholt ligt dat anders, hij was in dienst bij de club. 'Omdat ik op staande voet ontslagen ben om allerlei verzonnen redenen, krijg ik geen WW-uitkering. Ik moet op dit moment als volwassen vent geld van mijn ouders lenen om mijn hypotheek en de boodschappen te kunnen betalen.'

Zelf ontkent Pershad dat hij een *bad guy* is: 'De medewerkers van de sportschool zijn gewoon verwend. Ze klaagden over alles. Spullen verdwenen. Ik heb gewoon de bezem erdoor gehaald.' Over zijn eigen fraudeverleden zegt hij: 'Ik ontken niet dat ik dat was. Maar als ik zeg dat het personeel heeft gestolen en ik kan dat onderbouwen, dan is daar niks mis mee.' Toch heeft de eerste medewerker het proces tegen hem gewonnen, maar de deurwaarders kunnen het geld niet incasseren omdat Pershad geen bankrekening heeft. 'Ik ga dat geld ook niet betalen, het hoger beroep loopt nog. En ze kunnen nog meer processen verwachten, voor de leugens die ze verspreiden.'

